

**ЕДИННИ УЧИЛИЩНИ ПРАВИЛА ЗА ДЕЙСТВИЕ
В СЛУЧАИ НА ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ СРЕД УЧЕНИЦИТЕ И ПРОЦЕДУРА ЗА
РЕГИСТРИРАНЕ НА ТОРМОЗА**

Единните училищни правила са създадени във връзка с прилагане на Механизма за противодействие на училищния тормоз в ПГ „Пейо К. Яворов“. Те са неизменна част от превантивните дейности, които се предприемат на ниво училище. Настоящите правила имат за цел прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за недопускане на тормоз и прояви на насилие сред учениците, бързо и ефективно справяне с такива проявления и създаване на по-сигурна училищна среда.

Правилата са разработени на базата на:

- Направена оценка и анализ на проблема, свързан с наличие и прояви на тормоз сред учениците;
- Направените предложения от страна на ръководството на училището, класовете, учителите, непедагогически персонал;
- Сътрудничество с експерти по проблема, родители и институции /организации, свързани с проблемите на безопасността на децата и тяхното физическо и психическо благополучие.

Правилата съблюдават следните принципи:

- Нетолериране и нетърпимост на тормоза и проявите на насилие в ПГ „Пейо К. Яворов“, гр. Петрич.
- Ангажираност от страна на всички възрастни в училище.
- Стремеж към формиране на училищна общност, култура на социално компетентно поведение от страна на всички участници в училищния живот и взаимно уважение.
- Строги граници, които индикират неприемливото поведение, водещо към прояви на тормоз и насилие и прилагане на съответни мерки при преминаването на тези граници.

I. Правилата гласят следното:

1. Всички участници в училищния живот на ПГ „Пейо К. Яворов“ се уважават взаимно (ученици, учители, ръководство, родители, непедагогически персонал).
2. Всички дават най-доброто от себе си, за да поддържат позитивен психоклимат и конструктивни отношения в дух на взаимно разбиране, сътрудничество и толерантност.
3. Всички в ПГ „Пейо К. Яворов“, изпълняват съответно и отговорно конкретни ангажименти по превенция и справяне с училищния тормоз. Те са следните:

3.1. Задължения на учениците:

- Учениците изпълняват задълженията си според Правилника на училището.
- Учениците активно участват в изграждането на общоучилищна култура на вежливи и толерантни взаимоотношения и допринасят с поведението си за изграждането на училищната общност.
- Учениците не толерират насилието и тормоза и незабавно информират за наличието на подобни прояви.
- С оглед обхващането на местата, където според оценката се осъществява тормоз, могат да участват по график след заявено желание в дежурства в междучасията.

3.2. Задължения на персонала

3.2.1. Училищен координационен съвет:

Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза на ниво училище. Обобщава предложениета на класовете и изготвя общоучилищни ценности, правила и последици. Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз.

Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата.

Подпомага класните ръководители с материали или консултации със специалисти, съдейства за организиране на периодични обучения на учителите по темата за насилието.

3.2.2. Педагогически съветник

Всяка година извършва оценка на ситуацията в училище чрез стандартизиран въпросник и запознава заинтересованите страни.

Съхранява протоколите за докладване на случаи на насилие и дневника за регистриране на случаите на училищен тормоз.

Участва в екипите за работа по случай и разработва програми за работа с деца в риск.

Участва в дейността на Училищния координационен съвет.

3.2.3. Класни ръководители

В началото на годината провеждат занятия в часа на класа, посветени на тормоза и насилието. С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при прояви на насилие. Постерите с приемите ценности, правила и последици се поставят на видно място в класната стая.

Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на тормоз.

Реагират при всеки опит за насилие над ученик в клас, съгласно утвърдените процедури и приемите правила и последици.

За всеки инцидент или проява на насилие попълват протокол, който предават на педагогическия съветник.

Участват в работата на екипа, сформиран по конкретен случай на ученик от класа им.

Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза, като могат да привличат различни специалисти, напр. от МКБПМН и др. Информират учениците за Националната телефонна линия за деца 116 111.

Информират родителите за дейностите по механизма, както и за приемите правила и процедури /първата за годината родителска среща/. Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище.

3.2.4. Учители, които не са класни ръководители

Включват темата за насилието в учебни единици, при които това е възможно.

Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ.

Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз над ученици.

Познават правилата и последствията на класа, прилагат ги и изискват от учениците да ги прилагат.

Изготвя правила на класа, които се поставят на видно място в класната стая и се спазват от всички ученици в клас.

3.2.5. Дежурни учители

Спазват стриктно утвърдения от директора график за дежурство.

Реагират според утвърдените процедури в ситуации на насилие по време на дежурството им.

Оказват съдействие на охраната при установени от тях нарушения на ученици и докладват на училищното ръководство, като попълват протокол, отразяващ инцидента.

3.2.6. Помощен персонал

Полагат грижи за предотвратяване на насилийски действия в училищните помещения, за които отговарят.

Познават основните принципи на действие и ги прилагат – правила, последствия, протокол за реагиране на насилие.

Не допускат прояви на насилие и съобщават за тях на класен ръководител, заместник-директор, директор.

3.2.7. Охрана

Не допуска влизането на външни лица в училището без да се легитимира.

При ситуация на тормоз реагира своевременно и адекватно. Уведомява ръководството или педагогическия съветник за възникналата ситуация.

3.2.8. Ученически съвет

Представители на ученическия съвет не допускат прояви на насилие и съобщават за тях на класния ръководител, на директора, зам.-директора или педагогическия съветник.

Полагат грижи за предотвратяване на насилически действия в училището.

Подпомагат класните ръководител или учителя заложил темата за насилието в учебните часове и се включват в различни ролеви игри.

Със съдействието на педагогическия съветник организират дни на толерантност, на розовата фланелка, търпението и други.

Представители на ученическия съвет в ЧК в различни паралелки се включват с темата за тормоза на основата на метода „връстници обучават връстници“.

3.2.9. Ръководство:

Ръководството на училището създава необходимите условия и предпоставки за изграждане на позитивен психосоциален климат и конструктивни взаимоотношения в дух на толерантност, сътрудничество и партньорство.

Контролира дейностите по превенция на насилието и тормоза и интервенция в случаите на тормоз.

Осъществява взаимодействие с извънучилищни институции и организации, имащи отношение към проблема.

Насърчава и поощрява просоциалното поведение и добрите взаимоотношения чрез подходящи форми – грамоти, организиране на конкурси, инициативи, форуми, кампании и др...

3.2.10. Родители:

Провеждат задълбочени разговори по темата за тормоза и насилието със своите деца.

Следят за признания на упражнен тормоз и насилие над децата си.

Незабавно уведомяват училищните власти, ако станат свидетели на прояви на тормоз и насилие.

Активно се включват в мероприятията, организирани на ниво клас и на ниво училище във връзка с превенцията на тормоза и насилието.

Участват в тематични родителски срещи, форуми и други училищни и извънучилищни дейности.

Отправят предложения и при възможност подпомагат ресурсното осигуряване на прилагането на Механизма за противодействие на училищния тормоз.

С оглед обхващане на местата, където според оценката се осъществява тормоз, могат да се включат по график в дежурствата в сградата на училището и училищния двор, в дейностите по посрещане и изпращане на учениците и др...

4. Във връзка с личностното развитие на децата и учениците и тяхната социална и емоционална компетентност в ПГ „Пейо К. Яворов“ се прилагат следните форми и инициативи: запознаване на ученици и родители /на първите родителски срещи/ с: формите на насилие и тормоз; училищната политика и механизъм за противодействие на тормоза в училище; взаимодействие и подаване на сигнал в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие; други актуални теми за разглеждане в часа на класа, свързани с тормоза между връстници.

5. В гимназията се насърчава взаимодействието между учениците от различните класове. То се осъществява чрез ученическия съвет, чрез различни форми, базирани на принципа „връстници обучават връстници“, организиране на различни извънкласни инициативи, в които да участват ученици от различните класове, да се опознават взаимно и да се повишава степента на толерантност и партньорство между тях.

6. Учителите и непедагогическия персонал системно повишават своята компетентност във връзка с превенция на агресията и тормоза и своевременната и адекватна интервенция в случаи на такъв.

7. В ПГ „Пейо К. Яворов“ се създават не само възможности за изява на социално компетентното поведение, но и постиженията и добрите практики по отношение на неговото проявление се популяризират, за да се мултилицира ефекта от него. Координационният съвет със съдействието на останалите представители на училищната общност осъществява информиране и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността, за съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в училище; популяризира реализирани дейности и добри практики чрез медии, интернет, постери и табла в училище и чрез други средства.

8. Училището активно взаимодейства със служби, организации и специалисти по проблемите на децата и намира добри партньори и приятели в лицето на : Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни; отдел „Закрила на детето“; ДПС и др...

9. За подкрепа и съдействие на семействата и децата във връзка с превенцията на тормоза и насилието и интервенцията при такива прояви, училището също така насочва и към подходящи здрави и социални услуги.

II. Процедура за информиране и съобщаване на случаи.

За ученици – жертва на тормоз може да се поддава сигнал на електронната поща на ПГ „Пейо К. Яворов” - school@gimnaziapetrich.com

Всеки класен ръководител договоря с учениците си от класа и други подходящи форми и начини за съобщаване на случаи на тормоз в класа.

Всеки учител и служител, наблюдавал ситуация на насилие между деца, е длъжен да информира училищното ръководство чрез попълване на формата за протокол.

III. Процедури за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на насилие и тормоз сред учениците.

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

1. Всяка ситуация на тормоз трябва да бъде регистрирана и описана в единен регистър на училището от учителя, който я е наблюдавал. За целта е утвърден „Протокол за регистриране на тормоз” (Приложение №1) Протоколът може да се попълва в електронен вид или на хартиен носител. Той се предава на педагогическия съветник, който го съхранява. При необходимост от допълнителна работа с дете – жертва на насилие или дете, упражняващо насилие, се изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани

функции и дейности на екип от педагогически съветник, класен ръководител и родител, със съдействието на Училищния координационен съвет за справяне с насилието.

2. Действия в случаи на инцидент, който поставя в риск или уврежда живота и/или здравето на ученик: - учителят или служителят действат в следната последователност:

- извеждат пострадалото дете от опасната зона и оказват долекарска помощ;
- при непосредствена опасност за живота на пострадалото дете се обаждат на телефон 112;
- уведомяват веднага училищното ръководство и педагогическия съветник;
- уведомяват класния ръководител, който от своя страна уведомява родителите/настойниците на детето;
- описват ситуацията писмено в протокола за отговор на насилие.

3. Действия при установяване, че дете е жертва на насилие или е в риск от такова.

Всеки служител на Профилирана гимназия „Пейо Кр. Яворов”, гр. Петрич, на когото стане известно, че дете в риск се нуждае от закрила, следва незабавно да уведоми директора на училището, помощник-директора или педагогическия съветник. След проверка на случая директорът подава сигнал до Отдел „Закрила на детето”.

Превантивни дейности и препоръки след направени оценка и анализ на тормоза в училището:

- ❖ Да се обръща необходимото внимание на децата, да се чувстват значими, уважавани и обичани;
- ❖ Да се уважава уникалността и потенциала на всяко дете;
- ❖ Да се работи в най-добрания интерес на детето;
- ❖ В никакъв случай да не се използват физически наказания и възпитателни методи, уронващи достойнството на детето;
- ❖ Да се поддържа висок стандарт на професионално поведение, като постоянно се обогатяват знанията и уменията;
- ❖ Дежурният учител по време на дежурството си в коридора да осъществява засилен контрол на учениците от съответните класни стаи, за които се съобщава за проблем, както и наблюдение на училищния двор;
- ❖ Да се подпомогнат учениците в промяната на агресивните модели в училище с адекватни за възрастта и нивото на развитието им форми за превенция - чрез разговори, обучения, интерактивни методи за изразяване на натрупано в децата напрежение и импулси вследствие на

преживяна агресия, разглеждане в часа на класа на теми и казуси, свързани с противодействието и превенцията на агресията, насилието и тормоза;

❖ Учениците да бъдат обучавани да осмислят и разбират какво всъщност преживяват в ситуация на агресия от страна на възрастен или съученик и как да реагират адекватно на преживяното, така че да не нараняват себе си или другите, да изразяват възможно най-приемливо чувствата и преживяванията си, които са провокирани от агресивни и конфликтни ситуации;

❖ Разговори с учениците, за това, че агресията наранява, с примери от живота. Обсъждане на лоши постъпки, на които са станали неволни свидетели. Търсене на алтернативи;

❖ Включване в извънкласни и извънучилищни дейности, съобразени с интересите и потребностите на децата;

❖ Повишаване на компетентността и изграждане на капацитет в учителите и родителите за превенция на агресивни прояви от страна на децата;

❖ Възпитаване на съпричастност, взаимно уважение и зачитане на правата и авторитета на всеки;

❖ Подпомагане на родители и деца във възстановяване на диалога между тях, като се изключат или ограничат агресивните модели в общуването помежду им.

Единните училищни правила са неделима част от Правилника за дейността на училището за учебната 2022/2023 година.

ПРОТОКОЛ №.....

Име и презиме на ученика/учениците.....

Клас..... Класен ръководител.....

Дата, час	Описание на ситуацията	Предприети мерки	коментар	Подпис на учителя/ възрастния